

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

לעזוב באמצע החג

מספר הגר"י זילברשטיין שליט"א:

בית מלון 'העצמאות' בנתניה היה בבעלותו של הרב יעקב שכטה כמובן שהאוכל היה בכשרות המהודרת ביותר, ובמלון התארחו רק משפחות של בני תורה.

פעם אחת, באמצע השבוע, הגיעו למלון בני זוג שאינם שומרי תורה, וביקשו להתארח, ואף הודיעו שהם מעוניינים לשלם את הכסף בו במקום ומראש. כששאלם בעל המלון מדוע הם רוצים לשלם עכשיו, הרי המנהג הוא שמשלמים בעת שעוזבים, השיבו שהם מתכוננים לעזוב את המלון ב... עיצומה של שבת קודש, רח"ל, ובשעות הללו המשרד סגור, ולכן הם רוצים לשלם עכשיו.

הרב שכטה הזדעזע בשומעו את הדברים, ואמר לבני הזוג שמלון זה אינו מתאים לכם, ואולי כדאי שתחפשו לכם מלון אחר - אמר.

בני הזוג יצאו, חיפשו ולא מצאו... אם כך, אמר להם מנהל המלון, אני מוכרח לגשת לאדם גדול השוהה עכשיו במלון, ושמו הרב אלישיב, ואשאל אותו האם מותר לי לקבל אתכם כשאתם מצהירים שתעזבו באמצע השבת. הרב שכטה דופק על דלת חדרו של מרן זצ"ל, שהיה כמובן עסוק בלימודו כבעת שהותו בביתו במאה שערים. מנהל המלון הציג בפני הרב את הבעיה, הגרי"ש חושב דקה שתיים, ומשיב להרב שכטה בהאי לישנא:

"מה אכפת לך שהם יאכלו כשר כמה ימים?"

המנהל ירד לבני הזוג ואמר להם את תשובת מרן זצ"ל. בני הזוג התרגשו, ומחו דמעה מעיניהם. הם סיפרו שהשתייכו בעבר לעדת חסידי גור בפולין, ומאורעות השואה העבירו על דעתם ודעת קונם, עד שעזבו את דרך התורה.

"אנחנו מאוד שמחים שהרב השיב לך כפי

שהשיב, ומה שאנחנו רוצים לומר לך עוה, שברגע זה החלטנו לא לעזוב את המלון בשבת, אלא להמתין עד למוצאי השבת".

סופו של דבר, בני הזוג הללו חזרו בתשובה שלמה לכור מחצבתם.

ההסבר ההלכתי לתשובתו של מרן זצ"ל הוא כפי הנראה, שבעליו של בית המלון אינו שותף בשום צד ובשום שלב בחילול השבת של בני הזוג, הוא בסך הכל מספק להם אש"ל - אכילה שתיה ולינה, ומה שהם תכננו לעזוב באמצע השבת זה היה על דעתם, ולא היה לו שום חלק בכך. לכן אמר לו מו"ח: "מה אכפת לך שהם יאכלו כשר כמה ימים".

ממשיך הרב זילברשטיין שליט"א: נזכרתי במעשה זה, כאשר לפני חג הסוכות הגיע אלי מנהל מלון וסיפר סיפור דומה להפליא:

בני זוג הגיעו אליו וביקשו להזמין כמה ימים... לשלם מראש. הם הודיעו שהם רוצים להתארח בסוכת המלון, ולאכול שם במשך הימים שישוהו במלון. כששאל אותם מדוע הם מבקשים להקדים את התשלום, השיבו שהם מתכוננים לעזוב באמצע השבת וכו'. גם כאן השבתי לו כדבריו של מרן הגרי"ש, שמותר לו לארח אותם, כי הוא אינו נעשה שותף בחילול השבת שלהם.

מאידך, סיפרנו פעם על טלפון בהול שקיבלנו פעם בערב חג הפסח עם סיפור מוזר עד מאוד. המדובר היה בקבוצה של יהודים שביקשו לטוס ביום החג בעצמו לצרפת, כדי לצפות ב... משחק כדורגל. בד בבד הם התקשרו לפני כן אל חברת התעופה וביקשו להזמין... מצות מהודרות.

"אין אנו רוצים לאכול לחם בפסח" - הודיעו. כמדומני שהזמינו גם מרור, יין וחרוסת, וכל יתר המאכלים של ליל הסדר, כי בלילה הקדוש הזה הם היו אמורים להיות במטוס... רחמנא ליצלן.

משיגה הכשרות שאל, האם מותר לו לספק את המוצרים המהודרים הללו לחבורת הפוקרים שטסה בחג כדי לראות משחק כדורגל?

'הפכתי עולמות' על מנת להשיג את מו"ח מרן הגרי"ש, וכשענה לטלפון הצגתי בפניו את השאלה, השיב שיש בכך משום חילול השם, שאנחנו משתפים פעולה עם אנשים כאלה ומספקים להם אוכל כשר בפסח.

השאלה מתבקשת מאליה: מה ההבדל בין שני המקרים הראשונים, לבין זה האחרון של הקבוצה שטסה לצרפת?

ונראה לי, שכיון שאדם הטס במטוס חייב לאכול, ולא שייך כלל להסתדר שם בלי אוכל, הרי כשאנחנו מספקים לו את האוכל - יש בכך משום שותפות לעצם הטיסה שלו, מה שאין כן בשני המקרים הראשונים, שמנהל המלון אינו שותף בשום שלב לחילול השבת.

מו"ח בעצמו הסביר את החילוק ואמר, שמסתבר שהאנשים שטסו למשחק הכדורגל ביקשו להשתיק את יסורי המצפון שלהם על חילולי השבת והחג בכך שיאכלו מצות ויאמרו את ההגדה, ולכן אין לספק להם את המזון, ואדרבה, יש בכך חילול ה' אם נספק להם את מבוקשם.

"הם סיפרו שהתשייכו בעבר לחסידי גור ומאורעות השואה העבירו על דעתם ודתם..."

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב צבי נקר כנסו לאתר 'ישיבת אור דוד'

רוצים להפיץ את העלון "אור הפרשה" באיזור מגוריהם? הצטרפו למפיצים וקבלו עלונים בכל שבוע לחלוקה!

**הייגו עכשיו:
03-570-12-12**

*ההפצה הינה במחיר סמלי

פינת ההלכה הרב יגון חורי

הלכות חג הסוכות

162 גרס) יש לו לברך "לישב בסוכה". אבל אם אינו קובע סעודה עליו, אם אוכל יותר משיעור כביצה (כ-54 גרס), אף על פי שחייב לאכול בסוכה, לא יברך "לישב בסוכה". ובפחות מכן פטור מן הסוכה. (חזו"ע עמ' קלז)

טז. האוכל מיני פירות, אפילו אכל מהם שיעור אכילת קבע, וכן האוכל אורז או בשר או מגדים, או גבינה וביצים, מן הדין פטור מן הסוכה. (חזו"ע עמ' קלח)

יז. השותה יין ומיץ פירות, וכל שאר משקים, ואפילו מי שקובע עצמו על היין פטור מן הסוכה. (שם)

יח. המחמיר על עצמו ואינו שותה אפילו מים חוץ לסוכה, הרי זה משובח, אבל זהר שלא יברך "לישב בסוכה". ומכל מקום מי שנוהג על פי הדין ואינו מחמיר לאכול אכילת עראי ולשתות מים דוקא בסוכה, אפילו הוא תלמיד חכם, רשאי, ולא נחשב כמי שאינו מדקדק במצות. (חזו"ע עמ' קמ)

יט. יש מתירים לאכול חוץ לסוכה עד כביצה פת, אפילו בשבת ויום טוב. וכן עיקר. (חזו"ע עמ' קמא)

כ. אף על פי שמותר לאכול אכילת עראי חוץ לסוכה, מכל מקום אם הוא אוכל סעודת קבע בסוכה, אסור לו לשתות אפילו מים חוץ לסוכה. וכן אם יש בפיו ממה שאכל בסעודתו בסוכה, יוצא חוץ לסוכה, אסור לו להמשיך ללעוס מחוץ לסוכה, אלא יקפוץ פיו עד שיחזור לסוכה, כיון שהכל בא מחמת סעודת קבע שחייבת בסוכה. (ילקו"י עמ' תרצג)

כא. בכל ימי חג הסוכות, בזמן שיש קידוש, יש לקדש מעומד, ולברך "לישב בסוכה" בסוף הקידוש, ואחר כך יושב וטועם. ובלילה הראשון של החג כשמקדש, אחר ברכת הקידוש יברך "לישב בסוכה", ואח"כ ברכת "שהחינו". (חזו"ע עמ' קעד)

כב. אם שכח לברך "לישב בסוכה" קודם הסעודה, יברך כל זמן שנזכר כשהוא מיסב ואוכל בסעודה, כל שעודו ממשיך באכילת תבשיל, או אפילו פירות לקינוח סעודה, ואפילו בכל משקה אשר ישתה, רשאי לברך לישב בסוכה, אף שאינו מתכוין לאכול יותר מכביצה פת. אבל אם סיים סעודתו לגמרי, אינו מברך יותר לישב בסוכה באותה סעודה. וכל שכן אם בירך ברכת המזון. (ילקו"י עמ' תשו)

כג. המצטער פטור מן הסוכה, כגון אם יש בסוכה זבובים או יתושים המטרידים אותו, או מפני הרוח, או מפני ריח רע יכול לצאת לאכול חוץ לסוכה. (חזו"ע עמ' קנב)

כד. בימי הצנה והקור, יש לו ללבוש בגדים חמים ויאכל בסוכה ויוכל גם לברך "לישב בסוכה". ואם גם הבגדים החמים אינם מקילין עליו את צער הקור, פטור מן הסוכה. (ילקו"י עמ' תשג)

כה. הולכי דרכים ביום לצורך פרנסה, פטורים מן הסוכה, ביום, וחייבים בלילה, שאם יש סוכה במקום ההוא חייבים לאכול ולישן שם. ואם אינם מוצאים שם סוכה, פטורים. (חזו"ע עמ' קסו)

כו. הנוסע במטוס במשך שעות רבות, מותר לו לאכול שם אפילו סעודת קבע, ופטור מן הסוכה. והוא הדין לנוסע באוטובוס מעיר לעיר ובדרך הוא מנמנם, דשפיר דמי. וכל זה כשהולכים לצורך פרנסה [או שהולכים לבקר את ההורים שיש בזה מצות כיבוד אב ואם] וכדומה, אבל היוצאים לטייל בימי חג הסוכות, אינם רשאים להפקיע עצמם ממצות סוכה, וחייבים לאכול סעודת קבע שלהם בסוכה. (שם)

כז. השינה בסוכה חובה בכל שבעת ימי החג, והשינה חמורה יותר מן האכילה, שאפילו שינת עראי אסורה חוץ לסוכה, שאין קבע לשינה, שפעמים שאדם מנמנם מעט, וזו היא שנתו. (חזו"ע עמ' קצא)

כח. אין כל אדם יכול לומר מצטער אני, לפטור עצמו מן הסוכה, אלא רק בדבר שדרך בני אדם להצטער בו. אולם אם יודע בעצמו שהוא מאניני הדעת, וכל מי שהוא מאניני הדעת כמוהו, מצטער בזה, הוא פטור מן הסוכה. (חזו"ע עמ' קצט)

כט. מי שאשתו חלשה, ויש להם ילדים קטנים, שמתעוררים בלילה ובוכים, וצריך לקום ולטפל בהם, ונבצר ממנו לדעת מתי לקום אליהם, אם יישן בסוכה, מותר לו לישן בבית לצורך הטיפול בילדים. (חזו"ע עמ' ר)

ל. ארבעת המינים צריך שיהיו ניטלים דרך גדילתם, עיקריהם למטה, וראשיהם למעלה, ואם הפך אותם, לא יצא. (חזו"ע עמ' שמ)

לא. כשאוגדן יש להניח הדס אחד מצד ימין של הלולב, והדס אחד מצד שמאלו, והאחד שבאמצע יהיה נוטה קצת לצד ימין. ושתי ערבות אחד מימין ואחד משמאל. ויש להזהר לקשור את ההדס גבוה שיהיה יותר מן הערבה. (חזו"ע עמ' שמה)

לב. כיון שמצוי הוא שינשרו העלים של ההדסים ובפרט של הערבות במשך החג, לכן יש להסיר את קשרי האגד של ארבעת המינים ולבדוק פעם ביומיים את ההדסים והערבות שלא נשרו רוב העלים של אחד מהענפים שלהם, על מנת שלא יהיו ברכותיו לבטלה ויפסיד את המצוה החשובה של ארבעת המינים. ואם נשרו רוב העלים של אחד מהם צריך להחליף להדס חדש או לערבה חדשה, ולכן יש להתארגן מבעוד מועד שיהיה לו הדסים ובפרט ערבות עודפים על החיוב למשך החג לעת הצורך.

א. נאמר בתורה בסוכות תשבו שבעת ימים... כי בסוכות הושבתי את בני ישראל. והם ענני כבוד שהקיף הקב"ה את בני ישראל שיצאו ממצרים לבל יכס שרב ושמש וציוונו הקב"ה לעשות סוכה שהיא זכר לענני הכבוד.

ב. הסוכה צריכה להעשות משלש דפנות וסכך, הדפנות שהם כותלי הסוכה ומחיצותיה, מותר לעשותם מכל דבר העומד בפני הרוח, למעט סדינים וכדומה שאינם כשרים לדפנות הסוכה, שהרי רוח מצויה מנדנדת אותם, וכל מחיצה שהולכת ובאה ברוח מצויה, אפילו בנגוד מועט פחות משלשה סטחים, אינה מחיצה. ואפילו אם מותח וקושר היטב את הסדינים בעמדי הסוכה בארבעת רוחותיה, אין להתייך לפי שפעמים שמתנתקים על ידי הרוח, ואינו שם על לב, ומברך ברכות לבטלה, וגם דינו כאוכל חוץ לסוכה. (חזון עובדיה עמ' א)

ג. יש להזהר שלא לעשות סוכה תחת מרפסת, אפילו אם גג המרפסת גבוה הרבה בסוכה כזאת פסולה בהחלט. (ילקוט יוסף עמ' קל)

ד. נאמר בתורה: "בסוכות תשבו שבעת ימים כל האורח בישראל ישבו בסוכות, למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים". ופירושו חז"ל: שהם ענני כבוד שהקיפם הקדוש ברוך הוא. שבעה עננים היו, ארבעה מארבע רוחות העולם, ענן למעלה, וענן למטה, וענן אחד מלפניהם, הגבוה ממניכיו, והנמוך מגביהו, והורג את הנחשים והעקרבים, ומכבד ומרביץ לפניהם. לכן לכתחלה יכוין קודם אכילתו שהוא יושב בסוכה זכר ליציאת מצרים, ושהוא בא לקיים מצות עשה מן התורה באכילתו בסוכה. ויכוין גם כן לקיים מצות ישיבה בסוכה זכר לענני כבוד שהקיף הקב"ה את בני ישראל בצאתם ממצרים. (ילקו"י עמ' תרטו)

ה. מצות עשה לאכול כזית פת (כ-30 גרס) בסוכה בלילה הראשון של חג הסוכות. (חזו"ע עמ' ק)

ו. וצריך לאכול את הכזית פת שבסוכה, בלי הפסק, בתוך כדי אכילת פרס. [כשש עד שבע דקות וחצי]. (ילקו"י עמ' תרלז)

ז. כל שבעת הימים עושה אדם את סוכתו קבע, ואת ביתו עראי, שנאמר בסוכות "תשבו" ואמרו חז"ל תשבו כעין תדור. כיצד כלים הנאים ומצעות הנאות בסוכה, וכלי שתיה כגון כוסות בסוכה, אבל כלי אכילה כגון הקדרות והסירים חוץ לסוכה, כי אין דרך ארץ להביא הקדרה אצל השלחן לערות ממנה, ואם נהגו כן נשים עצלניות בטלה דעתן, ועל כל פנים לא יעשו כן בסוכה. (חזו"ע עמ' קכח)

ח. נראה שמה שיש נוהגים להביא אל השלחן קערה גדולה, שבה עופות או אורז, וכל אחד מן המסובים לוקח ממנה ונותן לצלחת שלו ואוכל, שפיר דמי. שדרך הוא לעשות כן גם בפני אורחים מכובדים. וצלחות האוכל לאחר האכילה, נכון להוציאם מן הסוכה. (שם)

ט. לא יעשה שום תשמיש בזוי בסוכה, כגון שטיפת קדרות וקערות וכיוצא בזה, שלא יהיו מצות בזווית עליו, וכן אין להחליף חיתול לתינוק בסוכה. וכן אין לקצר דרכו על ידי הסוכה. (חזו"ע עמ' קכט)

י. מותר לעשן סיגריות בסוכה, כשם שאוכלים ושותים בסוכה. (חזו"ע עמ' קל)

יא. מבואר בוזהר הקדוש (פרשת אמור דף קג:), שהוד קודשת שבעה אושפיוזין עלאין קדישין, אבות העולם, משה ואהרן, ויוסף דוד, נמצאת בסוכה, לפיכך היושב בסוכה עליו לשבת בדרך ארץ, בכבוד ובהדה, ובפרט כי הסוכה גדולה קדושתה מאד, וכמו שאמרו (סוכה ט). שחל שם שמים על עצי הסוכה. ובמיוחד יש להזהר מאד להתרחק ממדת הכעס וההקפדה בתוך הסוכה, ולא ירים קולו על בני ביתו, וכל זה לכבוד האורחים רמי המעלה. והמשתדל שלא לדבר בסוכה כי אם דברי תורה, השם יתברך ישפיע עליו שפע קודשה וטהרה משבעה אושפיוזין עלאין קדישין, ולהצליח בכל דרכיו. (שם)

יב. נשים פטורות מסוכה, אפילו בלילה הראשון של החג. ואם רצו לישב בסוכה, אפילו אינן טהורות מותר להן לישב בסוכה, ויש להן שכר כמי שאינו מצווה ועושה. ובלבד שלא יברכו "אשר קדשנו במצותיו וציוונו לישב בסוכה", כיון שהן פטורות. (חזו"ע עמ' קמח)

יג. בכל ימי חג הסוכות בין ביום בין בלילה אסור לאכול "סעודת קבע" חוץ לסוכה, ושיעור סעודת קבע הוא יותר מכביצה פת. (שהוא כ-54 גרס ועדיף שיאכל כששים גרס פת) ואז מברך גם כן "לישב בסוכה". (חזו"ע עמ' קלב)

יד. האוכל עוגות כשיעור יותר מכביצה חייב לאכול בסוכה, אבל לא יברך "לישב בסוכה", אלא אם כן אוכל שיעור קביעות סעודה, שהוא כשיעור שלש ביצים ומעלה (162 גרס). (חזו"ע עמ' קלד)

טו. האוכל תבשיל מחמשת מיני דגן, כגון אטריות, ואכל ממנו סעודת קבע

רגע חושבים

הרב אליהו רוסתמי

אמונה של ניסים

אתה רוצה שיאשפז אותי במחלקה סגורה, וכי אפשר לספר סיפורים לעם חכם כזה, והם לא יאמינו לי.

יום אחד הגיע יהודי לביתו של הרב חיים קנייבסקי שליט"א, ואמר לו "כבוד הרב, דבר סתרי לי אליך, תוציא את כולם מהחדר", הרבנית פחדה על הרב שלא יקרה משהו נורא כמו הבבא אלעזר זצ"ל, לכן אמרה לאחד התלמידים שישארו בחדר עם הרב, "אל תשאיר אותו לבד", שאל הרב את היהודי "מה דבר הסתרי", אמר לו "כבוד הרב באתי לבשר לך שאני המשיח", הרב חיך, שאל אותו היהודי "למה אתה מחיך", אמר לו הרב "רפואה שלמה!" היהודי הנ"ל נפגע ושאל "למה, אני לא חולה" אמר לו הרב "כתוב במשנה, 'ציאות השבת שתיים שהן ארבע וכו' ימשיך כבודו", ו"המשיח" לא הבין כלום, אמר לו הרב "אם משנה פשוטה במסכת שבת אינך יודע, אז איך אתה משיח! ה' ישלח לך רפואה שלמה".

אומר משה לאלקים, "וכי כל אחד יבוא ויספר סיפורים שאלקים דיבר אתו במדבר, אומר לו ה' אני יעשה הרבה מופתים וניסים, דם צפרדע ערוב וכל המכות וקריעת ים סוף, אני אוכיח להם שאני הבעל הבית על הטבע, ואז העם יאמין".

אע"פ שישודות האמונה שלנו היא הכרה ניסית שהקב"ה עשה עמו ביציאת מצרים ובקריעת ים סוף מ"מ מי שבונה את אמונתו על מופתים האמונה שלו בסכנה!

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתרנו
להרצאות נוספות בקרו באתר 'שיבת אור דוד'

אם אדם היה לוחץ ברקס, ומתבונן בחיים. חייו היו משתנים. וכמו שרואים שילדים שנפטרו הוריהם, ואחרי שקמו מהשבעה, פתאום רואים אותם בבית הכנסת ובשיעורי תורה. מה קרה? היה להם שבוע של פסק זמן להתבונן על החיים. ובאו רבנים ודיברו בשבעה על העולם הזה שהוא פרוזודור בפני העולם הבא, כאן זה לא התכלית, תראו מה סופו של האדם, הביא עשרה ילדים לעולם, גידל אותם וחיתן אותם, ראה נכדים וקצת נינים והלך לעולמו!

ואם הוא בא לעולם וסופו למות אז למה לחיות, ואם בא לעולם כדי לחיות אז למה מתים, וכך מתבונן והולך ומגיע לשיעורי תורה ותפלות. זוהי דרך ההתבוננות לראות מי זה בורא עולם ומה הוא ברא, אני והבריאות שלי נמצאים בידו, וגם אשתי וילדי ביד שלו, הפרנסה שלי והכבוד המעמד והחכמה הבינה והדעת, הכל ביד של הבורא!

ואם אתה עומד בתפילה מול הבורא, וחושב על גדולתו, אתה נקשר אליו בעוצמות שאי אפשר לדמיין!

הקדוש ברוך הוא נגלה למשה רבינו במדבר על יד הסנה. ואומר לו שיאמר לפרעה שלח את עמי ויעבדוני, משה רבינו מנסה להתחמק, ואומר שהעם לא יאמינו לי, וישאלו מי שלח אותך, אומר לו ה' "אהיה אשר אהיה שלחני אליכם", תגיד להם שאני ואתה דיברנו, ואתה שליח שלי והכל בסדר.

משה רבינו אומר לאלקים והם לא יאמינו לי, וכי אני יגיד להם שאני ואתה דיברנו במדבר, רבונו של עולם, בבית משוגעים הכי מפואר בעולם כל בוקר קם משוגע ואומר לחבר'ה, "אלקים דיבר אתי", רבונו של עולם וכי

האם העלון נמצא בבית הכנסת שלך באופן קבוע?

פרשת שבוע | סיפור | קואצ'ר | הלכות | חינוך ילדים

למפיצים המקדימים זוכים:

כל הפצה של חבילת עלונים 1 יזכה את המפיץ בברכה מפי הרה"ג **דניאל זר** שליט"א
לאחר לימוד כל ספר האידרא רבה וזוטא
בקברו של התנא האלוקי ר' שמעון בר יוחאי

כל הפצה של 2 חבילות עלונים יזכה את המפיץ בברכה מפי הרה"ג **דניאל זר** שליט"א
לאחר קריאת כל התהילים בליל שבת

כל הפצה של 3 חבילות עלונים יזכה את המפיץ בקמיע של כל הזוהר הקדוש

בוא והצטרף
לאלפי המפיצים
בכל שבוע את
העלון המפואר

"אור הפרשה"

ושמח את מתפללי בית הכנסת
שלך.

לפרטים והרשמה

03-5701212